

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і оподаткування

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ:

Робочий зошит

для практичних занять здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові, група)

Миколаїв
2019

УДК 657
О 96

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського державного аграрного університету від 09.09.2019 р., протокол №1.

Укладачі:

- М.В. Дубініна – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Н.В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- С.В. Сирцева – канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Т.С. Пісоченко – канд. екон. наук, асистент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти:

- А.Г. Загородній – канд. екон. наук, професор, професор кафедри обліку та аналізу, Національний університет «Львівська політехніка»;
- Н.М. Сіренко – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Модуль 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку...	5
Тема 1 Загальноприйняті принципи і системи обліку.....	5
Тема 2 Фінансова звітність, її зміст й інтерпретації.....	9
Модуль 2. Основи фінансового обліку.....	16
Тема 3 Облік грошових коштів.....	16
Тема 4 Облік розрахунків з дебіторами.....	20
Тема 5 Облік товарно-матеріальних запасів.....	25
Тема 6 Облік довгострокових активів.....	28
Тема 7 Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.	32
Тема 8 Облік короткострокових зобов'язань.....	35
Тема 9 Облік довгострокових зобов'язань.....	39
Тема 10. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.....	42
Модуль 3. Основи методики управлінського обліку.....	45
Тема 11 Управлінський облік в системі управління підприємством.....	45
Тема 12 Визнання та оцінка витрат згідно з МСБО.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в Україні супроводжується значними змінами в її економіці, які вимагають чіткого вивчення і використання багатьох фундаментальних положень, що використовуються в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Бухгалтерський облік є мовою ділового спілкування учасників бізнесу усіх країн світу. Він виконує функцію фінансового центру управлінської інформації системи, одним із завдань якої є створення бази, необхідної для аналізу, інтерпретації та використання інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень. Успішна реалізація цієї функції можлива лише за умови забезпечення високого рівня професійної підготовки економічного спрямування, які б володіли досвідом організації обліку у зарубіжних країнах-партнерах, вміли інтерпретувати дані фінансової звітності різних країн та використовувати облікову інформацію для прийняття управлінських рішень.

Мета дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» - навчити здобувачів вищої освіти розуміти суть, роль і значення багатьох системних варіантів організації та ведення бухгалтерського обліку у країнах з розвинутою ринковою економікою як з теоретичного, так і з прикладного аспектів.

Робочий зошит для виконання практичних завдань з дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання є необхідним доповненням курсу лекцій «Облік у зарубіжних країнах».

Робочий зошит передбачає виконання студентами практичних завдань та вивчення методів організації та ведення бухгалтерського обліку у різних господарських формуваннях розвинених зарубіжних країн; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Виконання завдань здійснюється на матеріалах лекційних занять та рекомендованих навчально-методичних матеріалів.

Найменування підприємств, цифрові та інші дані, приведені в завданнях, умовні.

Модуль 1

Загальноприйняті принципи і системи обліку

Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку

Завдання 1. Розглянути загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.

Мета: засвоїти сутність загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку та їх значення для складання фінансової звітності.

Key words: *accounting, bookkeeping, chart of accounts, economic entity assumption, going concern assumption, liabilities*

Короткий термінологічний словник:

Гармонізація

Принципи

Стандартизація

МСБО

Завдання 1.1

Пов'язати наведені нижче терміни з їх визначенням, поставивши відповідну літеру ліворуч від терміну (табл.1.1).

Таблиця 1.1 **Принципи бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах**

Принцип	Характеристика
____ (1) Принцип собівартості (<i>Cost</i>)	А. Компанія є юридично самостійною відносно свого власника. Розрахункові рахунки власника та фірми – розмежовані і відповідальність за зобов'язаннями один одного не пересікається.
____ (2) Грошовий вимір (<i>Money measurement</i>)	Б. Бухгалтерський облік оперує виключно даними, що мають грошове вимірювання, дані, що не мають грошового виразу, не можуть бути представлені у фінансовій звітності підприємства.
____ (3) Принцип реалізації (<i>Realization</i>)	В. Оцінка активів, що використовується на підприємстві, ґрунтується на припущенні, що підприємство є функціонуючим, а не перебуває на межі припинення діяльності.
____ (4) Автономність компанії, її цілісність (<i>Entity</i>)	Г. Активи обліковуються за ціною, сплаченою за їх придбання, включаючи витрати, пов'язані з доставкою, налагодженням і введенням в експлуатацію – тобто за фактичною собівартістю.
____ (5) Принцип нарахування (<i>Accruals</i>)	Д. Реалізація, а відповідно і дохід, визнається на момент передачі підприємством покупцеві суттєвих ризиків і винагород, пов'язаних з власністю на продукцію. Дохід визнається лише за умови, що він є заробленим, тобто компанія виконала той обсяг робіт, здійснення якого дає їй право на отримання доходу відповідно до умов контракту
____ (6) Функціонує підприємство (принцип безперервності) (<i>Going concern</i>)	Е. Результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти і відображаються в облікових регістрах та фінансовій звітності тих періодів, до яких вони належать.
____ (7) Принцип постійності (<i>Consistency</i>)	Є. Фірма здійснює витрати для того, щоб мати прибутки. Вигоди, отримані від інформації, повинні перевищувати витрати на її надання.
____ (8) Принцип обачності (<i>Prudence</i>)	Ж. Оскільки користувачі бажають через певні періоди часу порівнювати фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства, необхідно, щоб фінансова звітність відображала відповідну інформацію за попередні періоди.
____ (9) Принцип погодженості вигод і витрат (відповідності) (<i>Matching</i>)	З. Обравши якийсь із методів обліку підприємство повинно використовувати саме його для відображення аналогічних операцій, доки не виникнуть вагомні причини для його зміни.
____ (10) Принцип подвійності (<i>The dual aspect concept</i>)	І. Відображає підхід бухгалтера, його обережність і відповідальність перед тими, кому він надає інформацію.
____ (11) Принцип суттєвості інформації (<i>Materiality</i>)	К. Базується на припущенні, що сума ресурсів підприємства не може бути більшою або меншою його зобов'язань та капіталу.

(12) Принцип періодичності (Periodicity)	Л. Суттєвою є корисна інформація, яка може вплинути на прийняття рішень користувачів. Суттєвість залежить від обсягу статті та помилки, допущеної за певних обставин у зв'язку з пропуском чи неправильним відображенням.
---	---

Завдання 1.2

На основі приведених господарських операцій визначити головний принцип або принципи обліку та правильність їх використання:

1. Джон Ліверті власник приватної фірми «Keepsake». За багато років він зміг зібрати для себе справжній портфель цінних паперів, які придбані за рахунок його доходів від володіння фірмою. Дані про інвестиційні папери в облікових записах фірми не відображаються.

2. Для забезпечення роботи свого секретаря компанія придбала настільний прилад. Його вартість – \$100, очікуваний термін корисного використання – 25 років. Витрати на придбання цього приладу віднесені в дебет рахунка «Витрати на офісне забезпечення».

3. Корпорація «Mobil Corporation» сплатила \$56000 за патент, який має 10-річний строк корисного використання. Ліквідаційна вартість патенту не визначалася. Сума, що була записана в дебет рахунка «Патенти», підлягає амортизації у 10 – річний строк.

4. Корпорація «Philip Morris» розпочала однорічну рекламну компанію вартістю \$356000 на новому каналі національного кабельного телебачення з 1 січня наступного року. Річний обліковий період фірми співпадає з календарним роком. Представники телебачення вимагають повної оплати своїх послуг у грудні поточного року.

Облікові записи цієї операції:

Дебет рахунку «Витрати на рекламу» \$356000

Кредит рахунку «Грошові кошти» \$356000

5. Компанія «Хегох» завдяки банкрутству однієї фірми отримало можливість придбати обладнання вартістю \$300000 за нижчою купівельною - \$150000, що було й здійснено.

Облікові записи цієї операції:

Дебет рахунку «Обладнання» \$150000

Кредит рахунку «Грошові кошти» \$150000

6. За домовленістю сторін, плата за квартиру повинна вноситись авансом 1 числа кожного місяця. Якщо вона за будь-яких обставин не внесена до середини наступного місяця, то бухгалтер все ж таки включить цю суму до складу доходу, а недисциплінований платник до погашення свого боргу вважатиметься дебітором.

7. 1 квітня компанія придбала для продажу 2000 банок бобів по 5 р. (пенсів) за кожну. Ціна реалізації – 8 р. за банку. У квітні продано 1000 банок бобів. Необхідно визначити прибуток за квітень. Бухгалтер визначає прибуток за квітень, підраховуючи вартість реалізації 1000 банок і порівнює цей дохід від реалізації з вартістю придбання цих банок.

8. Компанія «Engineering» спеціалізується на випуску обладнання для шахт. Баланс компанії на 31 грудня 20_ р. має наступний вигляд (табл. 1.2):

Таблиця 1.2 Баланс компанії «Engineering»
на 31 грудня 20_ р. (\$)

Земля та будівлі	30000	Акціонерний капітал	100000
Обладнання	25000		
Запаси	30000		
Грошові кошти	15000		
Всього актив	100000	Всього пасив	100000

9. Джон Сміт – дилер з продажу шкір, що восени закуповував у Мексиці шкури і реалізовував їх упродовж року у Великобританії. Так, у жовтні 20_ р. він придбав 2000 шкурок по ціні \$10 і продав їх по ціні \$20. Таким чином, у вересні 20_ р. його прибуток складе \$20000. Проте ціни у Мексиці піднялись на 50%, тобто купівельна вартість однієї шкури склала \$15. В такому випадку реальний прибуток дорівнюватиме не \$20000, а тільки \$10000, оскільки Джон Сміт наступного разу зможе закупити шкури по \$15, а не по \$10.

10. Компанія, крім основної діяльності, реалізує товар, що має дворічну гарантію, включаючи технічний огляд і заміну окремих

частин. Одночасно зі здійсненням облікового запису стосовно продажу приблизна сума витрат по гарантіях була записана на дебет рахунка «Витрати по гарантіях» у тому ж періоді.

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Які загальноприйняті принципи формують процедуру ведення бухгалтерського обліку на міжнародному рівні?
2. Роль національних професійних бухгалтерських організацій у зарубіжних країнах.
3. Класифікації національних систем бухгалтерського обліку.
4. Які організаційні моделі обліку існують у світі?
5. Дайте детальну характеристику видів обліку.

Тема 2. Фінансова звітність

Завдання 2. Зміст, структура та методика складання Балансу та Звіту про прибутки та збитки.

Мета: набуття практичних навичок складання Балансу, Звіту про прибутки та збитки.

Key words: *balance sheet, financial reporting, financial statement, income statement, gains, expenses, equity*

Короткий термінологічний словник:

Активи

Баланс

Власний капітал

Витрати

Дохід

Зобов'язання

Звіт про прибутки та збитки

Фінансова звітність

Завдання 2.1. Відокремте в наведеному списку активи (*assets*) від зобов'язань (*liabilities*):

- 1) Обладнання
- 2) Транспортні засоби
- 3) Кредитори
- 4) Запозичені кошти
- 5) Грошові кошти в касі
- 6) Дебітори
- 7) Запаси товарів
- 8) Заборгованість банку
- 9) Земля
- 10) Грошові кошти в банку
- 11) Розрахунки з постачальниками

Розв'язок:

Завдання 2.2. Перевірте, чи є помилки в таблиці:

Таблиця 2.1 Перелік активів і зобов'язань

Активи	Зобов'язання
Земля	Заборгованість банку
Будівлі та споруди	Дебіторська заборгованість
Кредитори	Запаси товарів
Конторське обладнання	
Грошові кошти	

Завдання 2.3. Скласти бухгалтерський баланс за залишками на 31.12.20__р. по синтетичних рахунках в \$:

Таблиця 2.2 Залишки по синтетичних рахунках корпорації «Mobil Corporation»

№ п/п	Синтетичні рахунки	Сума, \$
1.	Запаси	10 360
2.	Каса	7 000
3.	Короткострокові інвестиції	8 000
4.	Товари	60 400
5.	Авансом сплачена страховка	6 600
6.	Будівлі	20 650
7.	Накопичений знос	8 640
8.	Земля	4 500
9.	Виробниче обладнання	18 400
10.	Накопичений знос	9 450
11.	Обладнання для офісу	8 600
12.	Накопичений знос	5 000
13.	Торгівельні марки	500
14.	Векселі видані	15 000
15.	Рахунки до сплати	25 683
16.	Заборгованість по зарплаті	2 000
17.	Облігації видані	17 800
18.	Капітал	98 433
19.	Векселі до одержання	36 996

Розв'язок:

Баланс на 31.12.20_р. корпорації «Mobil Corporation», \$

Активи	20_р.	Власний капітал	20_р.

Завдання 2.4. Скласти бухгалтерський баланс рекомендованого агентства «Стюарт» за наведеними даними, сума в \$:

Таблиця 2.3 Залишки по синтетичних рахунках агентства «Стюарт»

№ п/п	Синтетичні рахунки	Сума, \$
1.	Каса	1 800
2.	Рахунки до одержання	3 200
3.	Матеріали для художніх робіт	1 500
4.	Канцелярські товари	400
5.	Авансом сплачена орендна плата	450
6.	Авансом сплачена страховка	550
7.	Обладнання для художніх робіт	4 500
8.	Накопичений знос по обладнанню для художніх робіт	700
9.	Обладнання для офісу	3 700
10.	Накопичений знос	840

11.	Рахунки до сплати	3 020
12.	Одержані аванси за художні роботи	800
13.	Рахунки по оплаті праці	150
14.	Вкладення капіталу в підприємство «Стюарт»	10 590

Розв'язок:

Баланс на 31.12.20__р. агентства «Стюарт», \$

Активи	2011 р.	Власний капітал	2011 р.

Завдання 2.5. Розташуйте перелічені активи за ступенем ліквідності, згрупуйте їх у певні групи відповідно до класифікації:

1. Земля.
2. Споруди.
3. Сировина та матеріали.
4. Дебіторська заборгованість.
5. Готівка в банку.
6. Готова продукція.
7. Обладнання.
8. Транспортні засоби.
9. Незавершене виробництво.
10. Будівлі.
11. Готівка в касі.

Розв'язок:

Завдання 2.6. Брукенз планує розпочати власний бізнес з подрібнення пластикових пляшок. Він:

а) придбав за власні кошти вантажний автомобіль, три трейлери для збору порожніх пластикових пляшок, одну машину для подрібнення пляшок, запасні частини для машин на загальну суму \$ 75000;

б) знайшов складське приміщення вартістю \$162000 з первісним платежем \$81000;

в) отримав внески у капітал від двох своїх сестер та брата по \$30000;

г) отримав позику у банку для погашення залишкової вартості складського приміщення та купівлі ще однієї машини для подрібнення пляшок вартістю \$15000;

д) найняв водія для вантажного автомобіля та двох робітників для обслуговування машин з подрібнення пляшок;

е) підписав контракти з двома місцевими компаніями, які здійснюють розлив у пляшки.

Потрібно надати банку інформацію про всі активи, власний капітал та зобов'язання партнерства.

Завдання 2.7. Скласти Звіт про прибутки та збитки компанії «Motorola» за наведеними показниками, \$:

а) дохід від реалізації - 177656

б) собівартість реалізованих товарів - 102260

в) витрати на реалізацію - 38780

г) адміністративні витрати - 12504

д) прибуток по відсотках - 1400

е) витрати по відсотках - 2631

є) податок на прибуток - 1562.

Розв'язок:

Звіт про прибутки та збитки компанії «Motorola», \$

Показники	Звітний період

Завдання 2.8. Скласти Звіт про прибутки та збитки компанії за показниками (\$):

1) доходи від реалізації	289656
2) собівартість реалізованих товарів	181260
3) витрати на реалізацію	54780
4) адміністративні витрати	34504
5) прибуток по відсотках	1400
6) витрати по відсотках	2631

Розв'язок:

Звіт про прибутки та збитки компанії, \$

Показники	Звітний період

Завдання 2.9. Заповніть пропущені показники:

Таблиця 2.4 **Інформація про активи, зобов'язання і капітал компанії «Mobil Corporation», \$**

Активи	Зобов'язання	Капітал
60000	25000	?
86000	?	50000
?	40000	35000
150000	80000	?
54000	?	22000
?	37000	63000

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що є метою фінансової звітності?
2. Складові фінансової звітності зарубіжних фірм.
3. Яке призначення Балансу, його зміст, структура та порядок складання?
4. Яке призначення Звіту про прибутки та збитки, його загальна побудова?
5. Яке призначення Звіту про рух грошових коштів, його зміст та методика складання?
6. Який зміст Звіту про зміни у власному капіталі та порядок його складання?
7. Дайте характеристику Приміток до фінансової звітності.

Модуль 2

Основи фінансового обліку

Тема 3. Облік грошових коштів

Завдання 3. Облік грошових коштів в касі і на банківських рахунках.

Мета: засвоїти порядок ведення касової книги і банківських рахунків, а також відображення операцій з руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Key words: *cash, cash equivalents, liquidity, quick asset, petty cash fund*

Короткий термінологічний словник:

Грошові кошти

Депозитні рахунки

Еквіваленти грошових коштів

Поточні рахунки

Фонд дрібної готівки

Завдання 3.1. На основі даних, приведених в табл. 3.1:

1) заповнить касову книгу з двома графами (табл.3.2), де зроблено об'єднання в одному реєстрі касового і банківського рахунків. Сальдо на початок місяця по касі і банківському рахунку зазначено в касовій книзі;

2) зробити записи у касовій книзі (табл. 3.2) на підставі господарських операцій;

3) визначити сальдо на кінець звітнього періоду.

Таблиця 3.1 Господарські операції з руху грошових коштів за звітний період

№	Зміст операції	Сума, дол.
1.	Отримано виручку від реалізації товарів за готівку Об'єм продажу в кредит склав	140 000 60 000
2.	Придбано обладнання для фірми за готівку	15 000
3.	Внесено з каси на банківський рахунок готівка	80 000
4.	Сплачено комунальні послуги чеком	200
5.	Куплено новий автофургон за готівку	1 200
6.	Надійшла на банківський рахунок виручка від реалізації товарів	160 000
7.	Оплачені чеком транспортні послуги за пред'явленими раніше рахунками	4 000
8.	Отримано готівку з банківського рахунку	40 000
9.	Видана заробітна плата готівкою	35 000
10.	Оплачена готівкою оренда	10 000
11.	З банківського рахунку сплачені внески по страхуванню майна	30 000
12.	Надійшла в банк виручка за продані в кредит товари (див. операцію 1)	?
13.	Внесено з банку готівку в касу	77 800

Розв'язок:

Таблиця 3.2 Касова книга, в \$

Дата	Зміст	Надійшло		Дата	Зміст	Витрачено	
		каса	банк			каса	банк
200_р.	Сальдо на 01.	10000					
	Реалізація	140000					

Завдання 3.2. За наведеними господарськими операціями зробити бухгалтерські записи з:

- 1) установлення в компанії фонду дрібної каси 05.11.20_р.;
- 2) поповнення фонду дрібної каси 30.11.20_р.

05.11.20_р. в американській компанії було встановлено фонд дрібної каси у сумі 200 доларів США. Фонд повинен поповнюватися в кінці кожного місяця. Станом на кінець листопада 20_р. фонд дрібної каси становив 37 доларів і такі квитанції з оплати:

- офісного приладдя — 76 дол.;
- обіду з клієнтом — 48 дол.;
- поштових витрат — 39 дол.

Розв'язок:

Завдання 3.3. Виписка з банківського рахунку на 30.10.20_ р. про залишок коштів фірми \$4250, за даними бухгалтерського обліку фірми залишок складає \$3289. Перевірка даних показала наступне:

1. Чек на \$275, що надійшов від клієнта і був відображений в обліку компанії, не був оплачений банком через відсутність коштів на банківському рахунку клієнта.

2. Покупець сплатив за векселем, який був виданий ним компанії. Номінальна вартість векселя \$800, під 12 % річних терміном на 3 місяці. Комісійні банку – \$10. Банк акцептував вексель, не повідомивши про це компанію.

3. Чек на суму \$540, виписаний компанією постачальнику, не був проведений банком.

4. Компанія внесла в банк \$1300 30.10.20_ р., але на її рахунок гроші не були зараховані банком.

5. Компанія виписала чек постачальнику на суму \$1250. Чек був сплачений банком, але в реєстрі помилково зроблено запис на суму \$1520.

Необхідно зробити контрольну вивірку розрахункового рахунку компанії в банку та даних бухгалтерського обліку компанії, відобразити її результати в обліку.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що включається до складу грошових коштів підприємства?
2. Що є еквівалентами грошових коштів?
3. Як грошові кошти відображаються в балансі та в інших формах звітності?

4. Який порядок документального оформлення руху грошових коштів у касі?

5. Сутність, призначення і облік створення та використання фонду дрібної готівки.

6. У чому полягає сутність внутрішнього контролю руху готівки на підприємстві?

7. Який порядок відкриття банківських рахунків?

8. Який порядок документального оформлення та відображення в обліку руху грошових коштів на рахунках у банку?

Тема 4. Облік розрахунків з дебіторами

Завдання 4. Види дебіторської заборгованості, методика розрахунку та облік сумнівної дебіторської заборгованості.

Мета: засвоїти порядок відображення, виникнення і погашення дебіторської заборгованості, створення і використання резерву сумнівних боргів та подання інформації про стан розрахунків з дебіторами.

Key words: *receivables, trade receivables, accounts receivable, notes receivable, net sales, discounts*

Короткий термінологічний словник:

Вексель

Грошові знижки

Дебіторська заборгованість

Торгові знижки

Сумнівна дебіторська заборгованість

Завдання 4.1. Визначити резерв сумнівних боргів і кореспонденцію рахунків (залишок резерву сумнівних боргів на початок року \$1200).

1. На підставі Звіту про прибутки та збитки у звітному 20_ році обсяг продажу компанії «Motorola» становив \$500000. Досвід минулих років свідчить, що 2% продажу не буде погашено.

2. На підставі інформації Балансу на кінець звітного року сума дебіторської заборгованості склала \$50000. Досвід минулих років свідчить, що 10% дебіторської заборгованості не буде погашено.

Розв'язок:

Завдання 4.2. На підставі наведеної інформації:

1) обчислити величину втрат за сумнівними боргами за звітний період за методом у процентах від нетто – реалізації;

2) обчислити процент втрат за сумнівними боргами за три попередні роки;

3) скласти бухгалтерську проводку, що відображає величину втрат за сумнівними боргами.

Інформаційне забезпечення:

- нетто реалізація за три останні роки – \$ 224000;
- витрати за сумнівними боргами за три останні роки - \$ 5000;
- реалізація за звітний період – \$ 66600;
- повернення й уцінка – \$ 600;
- залишки з продажу – \$ 1000.

Розв'язок:

Завдання 4.3. На підставі наведених даних необхідно скласти господарські операції та здійснити необхідні розрахунки.

Клієнт винен продавцю \$5000. Продавець оцінює його неплатоспроможним на 40%. Наприкінці року підприємство створює резерв для сумнівних боргів, відносячи його на витрати по елементу «Витрати сумнівних боргів».

Розв'язок:

Завдання 4.4. Обчислити процент сумнівних боргів кожного з термінів. Обчислити загальну величину видатків за сумнівними боргами за встановлений термін. Скласти бухгалтерську проводку, що визначає величину втрат за сумнівними боргами.

Таблиця 4.1 Картка обліку сплати (в дол. США) по нафтопереробній компанії «Сопосо»

Покупець	Всього до сплати	Термін оплати не настав	Прострочення від 1 до 30 днів	Прострочення від 31 до 60 днів	Прострочення від 61 до 90 днів	Прострочення понад 91 день
А	12000	12000				
Б	14000		14000			
В	16000			16000		
Г	18000				18000	
Д	20000					20000
Всього	80000	12000	14000	16000	18000	20000
% сумнівних боргів		1	2	10	30	50

Розв'язок:

Завдання 4.5. Компанія на кінець фінансового року має інформацію (табл. 4.2):

Таблиця 4.2 Картка обліку дебіторів, \$

Товари	Рахунки дебіторів	Строк оплати не настав	Строк оплати пройшов		
			1-30 днів	31-60 днів	більше ніж 60 днів
A	100000	99000	1000		
B	200000	198000		2000	
C	300000	297000			3000

Необхідно нарахувати поправку на сумнівні борги, якщо за оцінкою менеджерів ймовірність несплати рахунків, строк оплати по яких не настав - 5%, строк оплати яких пройшов: до 30 днів - 10%, до 60 днів - 20%, більше ніж 60 днів - 50%.

Розв'язок:

Завдання 4.6. Компанія здійснила операції з векселями до отримання (табл. 4.3):

Таблиця 4.3 Журнал реєстрації господарських операцій

Дата	Зміст господарської операції	Сума, \$
1.05	Отримано вексель від покупця А за ставкою 8% строком на 90 днів	2000
1.06	Вексель покупця дисконтовано у банку за ставкою 10%	?
1.07	Отримано вексель від покупця В за ставкою 9% строком на 80 днів	3000
10.08	Вексель покупця В дисконтовано у банку за ставкою 12%	?

Необхідно відобразити операції у Головному журналі (General Journal)

Розв'язок:

Завдання 4.7. Визначити суми та скласти бухгалтерські проводки по обліку векселів до одержання на підставі наведеної господарської операції:

01. 08.20_р. від покупця «Lock» одержано вексель під 8% річних строком на 3 місяці на суму \$10000 в покриття дебіторської заборгованості. Строк погашення векселя 01.11. 20_р.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що є дебіторською заборгованістю?
2. Яка класифікація дебіторської заборгованості?
3. Як оцінюється дебіторська заборгованість для відображення її у балансі?
4. Дайте визначення сумнівної (безнадійної) дебіторської заборгованості.
5. Які методи нарахування резерву сумнівних боргів?
6. Які методи списання сумнівних боргів?
7. Дайте визначення векселя та вкажіть його призначення в розрахунках з дебіторами.
8. Методика визначення відсотків за векселями та облік розрахунків з векселями.
9. Яка інформація дебіторської заборгованості розкривається у фінансовій звітності?

Тема 5. Облік товарно-матеріальних запасів

Завдання 5. Методика оцінки товарних запасів

Мета: засвоїти порядок оцінки товарних запасів і методику обчислення вартості реалізованих товарів.

Key words: *inventories, cost of sales, specific identification of costs, first-in, first-out formula*

Короткий термінологічний словник:

Запаси

Собівартість реалізації

Формула ФІФО

Завдання 5.1. На підставі наведених даних:

1) визначити залишок матеріальних запасів на 01.03.20_р. за методом середньої вартості;

2) скласти бухгалтерські проводки, що відображають операції по придбанню запасів та списанню їх на виробництво запасів у компанії «Coca – Cola Company».

Залишок матеріальних запасів на 01.02.20_р. – 2200 одиниць, за ціною 10 дол. За лютий 20_р. в кредит підприємством придбано матеріальних запасів 300 одиниць, за ціною 12 дол., а списано на виробництво 400 одиниць.

Завдання 5.2. Обчислити величину матеріальних запасів, витрачених на виробництво за методом ФІФО, величину залишку матеріальних запасів на кінець звітної періоду та здійснити його оцінку (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 Вихідні дані по фармацевтичній компанії «Pfizer»

Зміст операції	Кількість (од.)	Ціна, \$	Сума, \$
1. Залишок на початок	105	10	1050
2. Надійшло за документами:			
№19	112	10	?
№ 20	122	12	?
№ 21	135	11	?
3. Разом надійшло	369		?
4. Витрачено на виробництво:			
в оцінці за методом ФІФО	273		?
5. Залишок на кінець:			
В оцінці за методом ФІФО	?		?

Розв'язок:

Завдання 5.3. Обчислити величину матеріальних запасів, витрачених на виробництво за методом ЛІФО, величину залишку матеріальних запасів на кінець звітного періоду та здійснити його оцінку (табл. 5.2).

Таблиця 5.2 Вихідні дані по харчовій компанії «Philips Morris»

Зміст операції	Кількість (од.)	Ціна \$	Сума \$
1. Залишок на початок	200	14	2800
2. Надійшло за документами:			
№30	288	15	?
№ 31	307	16	?
№ 34	341	17	?
3. Разом надійшло	936		?
4. Витрачено на виробництво в оцінці за методом ЛІФО	1045		?
5. Залишок на кінець в оцінці за методом ЛІФО	?		?

Розв'язок:

Завдання 5.4. Визначте вартість матеріалів, що вибули, та їх залишок на кінець місяця з використанням методів ФІФО, ЛІФО та середньозваженої собівартості (табл. 5.3).

Проведіть порівняння методів оцінки товарних запасів та підрахуйте їх вплив на показники фінансової звітності.

Таблиця 5.3 Вихідні дані по харчовій компанії «Philips Moris»

Дата	Зміст	Кількість (од.)	Ціна \$	Сума \$
01.11	Залишок товарів	50	2,00	100
03.11	Надходження	200	2,10	420
04.11	Вибуття	100		?
09.11	Надходження	150	2,12	318
11.11	Вибуття	200		?
18.11	Надходження	50	2,40	120
20.11	Вибуття	50		?
21.11	Залишок товарів	100		958

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що включається до складу товарно-матеріальних запасів?
2. Сутність і методика системи періодичного обліку запасів.
3. Сутність і методика системи постійного обліку запасів.
4. За якими методами визначається вартість товарно-матеріальних запасів, відпущених у виробництво та реалізованих?
5. Як впливають методи оцінки матеріально-виробничих запасів на фінансові результати?

Тема 6. Облік довгострокових активів

Завдання 6. Облік й оцінка довгострокових активів, методика розрахунку та облік амортизації основних засобів

Мета: засвоїти порядок організації обліку основних засобів, нематеріальних активів, природних ресурсів і нарахування їх амортизації та виснаження, а також набуття практичних навичок з оцінки, нарахування амортизації та виснаження довгострокових активів і відображення їх в обліку та фінансовій звітності.

Key words: *depreciation, intangible assets, limited-life intangibles, obsolescence, property, plant, and equipment*

Короткий термінологічний словник:

Амортизація

Вартість, що амортизується

Основні засоби

Нематеріальні активи

Завдання 6.1. Визначити первісну собівартість придбаного верстату. Відобразити на бухгалтерських рахунках господарські операції по придбанню верстату.

Корпорація «Alcan» придбала у постачальника верстат, вартість якого згідно з рахунком-фактурою становить \$ 10000. Продавець верстату надає 2% грошову знижку, але знижку втрачено. Транспортні витрати по доставці верстату становили \$ 150, витрати на монтаж верстату - \$ 200, сума податку з продажу – 2% від купівельної вартості верстату.

Розв'язок:

Завдання 6.2. Визначити залишкову вартість основних засобів станом на 31.12.19 р.

Компанія «Electrolux» придбала основні засоби 20 грудня 2015 року і відобразила їх у балансі в сумі \$ 150 000. Амортизація нараховується методом суми чисел протягом 8 років, оцінювана ліквідаційна вартість склала \$ 3000.

Розв'язок:

Завдання 6.3. Визначити залишкову вартість основних засобів станом на 31.12.19 р.

16 травня 2014 року торговельне підприємство «Річмонд Ренегейдс» придбало автомобіль, який було відображено у балансі за первісною вартістю 100 000 дол. ліквідаційна вартість була оцінена у сумі 12 000 дол. Амортизація нараховується методом суми чисел протягом 10 років.

Розв'язок:

Завдання 6.4. Обчислити амортизаційні відрахування за кожен рік за методом нарахування амортизації пропорційно обсягові виконаних робіт, нагромаджений знос і залишкову вартість. Початкова вартість автомобіля - 40000дол., ліквідаційна вартість – 4000 дол., термін експлуатації – 5 років, пробіг автомобіля - 60000 миль, у т.ч. за: 1-й рік – 20000 миль, 2-й рік -20000 миль, 3-й рік -10000 миль, 4-й рік – 5000 миль, 5-й рік -5000 миль.

Розв'язок:

Завдання 6.5. Обчислити амортизаційні відрахування за кожен рік, нагромаджений знос і залишкову вартість. Нарахувати амортизацію вантажного автомобіля за роки експлуатації якщо початкова вартість - 70 000 дол., ліквідаційна вартість – 6000 дол., термін експлуатації – 5 років., пробіг автомобіля - 80 000 миль, у т. ч. за: 1-й рік - 20 000 миль, 2-й рік - 30 000 миль, 3-й рік - 10 000 миль, 4-й рік - 10 000 миль, 5-й рік - 10 000 миль.

Розв'язок:

Завдання 6.6. Визначити суму амортизаційних відрахувань, яку нарахує компанія «Атосо» по даному об'єкту за 2008 рік.

Об'єкт основних засобів придбаний фірмою 26.12.2004 р. за 168 000 дол. (у тому числі ПДВ 85000 дол.) має термін корисного використання 5 років і нульову ліквідаційну вартість. Спосіб нарахування амортизації прямолінійний. 02.01.2006 р. зроблений ремонт цього об'єкта на суму 20000 дол. (без врахування ПДВ), що дозволило збільшити на 3 роки термін корисного використання цього об'єкта., спосіб амортизації як і раніше прямолінійний і передбачається, що об'єкт має нульову ліквідаційну вартість.

Розв'язок:

Завдання 6.7. Визначити суму амортизаційних відрахувань, яку нарахує фірма «Одрі Нельсон» по даному об'єкту за 2019 рік.

Об'єкт основних засобів, придбаний фірмою «Одрі Нельсон» 22.12.2014 р. за 90 000 дол. (у тому числі ПДВ 1000 дол.), має термін корисного використання 10 років і нульову ліквідаційну вартість. Спосіб нарахування амортизації - прямолінійний, 02.01.16 р. зроблений ремонт цього об'єкта на суму 1000 дол. (без врахування ПДВ), що дозволило збільшити на 4 роки термін корисного використання цього об'єкта, якщо спосіб амортизації як і раніше прямолінійний і передбачається, що об'єкт має нульову ліквідаційну вартість.

Розв'язок:

Завдання 6.8. Необхідно обчислити вартість однієї видобутої одиниці ресурсів, вартість «виснаження» природних ресурсів за обліковий період та скласти бухгалтерську проводку. Якщо вартість нафтового родовища – 400 млн. дол.; Запаси нафти – 200 млн. барелів; Річний видобуток – 6 млн. барелів.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що включається до складу довгострокових активів?
2. За якими ознаками класифікуються довгострокові активи?
3. Який порядок визнання та оцінки основних засобів?
4. За якими методами нараховується амортизація основних засобів?
5. Який порядок визнання та оцінки нематеріальних активів?
6. Як ведеться облік нематеріальних активів?

Тема 7. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність

Завдання 7. Методика обліку фінансових вкладень та складання консолідованої звітності.

Мета: набуття практичних навичок з організації обліку інвестицій у цінні папери, складання та подання консолідованої фінансової звітності.

Key words: *investments, return on investment, revenue, statement of changes in equity, valuation account, window dressing*

Короткий термінологічний словник:

Фінансові інвестиції

Короткострокові (поточні) інвестиції

Довгострокові інвестиції

Консолідована фінансова звітність

Завдання 7.1. Зробити розрахунки та скласти бухгалтерські проводки щодо обліку придбання облігацій.

Компанія «Хегох» придбала облігації іншої компанії номінальною вартістю \$ 100 000 з річною фіксованою ставкою 12% з метою утримання до дати погашення.

Облігації були випущені строком на 10 років. Квота до ціни - 100 (придбання за номінальною вартістю). Виплата відсотків здійснюється щорічно 30 червня.

Розв'язок:

Завдання 7.2. Компанія «Хегох» 11.01.20_ року придбала 40% простих акцій іншої корпорації на суму \$ 180 000.

31.12.20_року (за календарний рік) інвестована корпорація отримала \$ 80 000 чистого прибутку.

05.04.20_року інвестована компанія оголосила дивіденди у сумі \$ 20000.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Розв'язок:

Завдання 7.3. Зробити розрахунки та скласти бухгалтерські проводки щодо обліку придбаних акцій.

01.06.2018р. придбано 5000 акцій іншої корпорації (3% її

акціонерного капіталу) за ціною \$ 15 за акцію з метою дострокового утримання.

31.12.2018 р. Котирувальні ціни на кінець року корпорації - \$ 17 за акцію.

20.04.2019 р. Реалізовано 1000 акцій корпорації за \$ 17 за акцію.

01.07.2019 р. Отримані дивіденди за 4000 акціями корпорації в розмірі \$ 0,20 за акцію.

31.12.2019 р. Котирувальні ціни акцій корпорації \$ 12 за акцію.

Розв'язок:

Завдання 7.4. Зробити розрахунки та скласти бухгалтерські проводки по обліку випуску (реалізації) облігацій.

Компанія «Хегох» 01.01.2018 р. випустила облігації 1500 шт. номінальною вартістю \$100 кожна на 4 роки при 12 % річних, квота до ціни 95 % (тобто з дисконтом). Виплата відсотків двічі на рік – 01.07 та 01.01.

01.07.2018 р. компанія виплатила відсотки по облігаціях з погашенням відповідної суми дисконту. Після четвертого платіжного року компанія викупила всі свої облігації.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

7. Які активи називаються фінансовими інвестиціями?
8. Яка оцінка фінансових інвестицій в дочірні компанії?
9. Яка інформація про фінансові вкладення має бути розкрита у фінансовій звітності?
10. Що є консолідованою фінансовою звітністю? З якою метою її складають?
11. Які підприємства називаються дочірніми?
12. Чим обумовлено складання консолідованої фінансової звітності?
13. У яких випадках компанія повинна скласти консолідовану звітність?
14. Які підприємства звільняються від складання консолідованої фінансової звітності?
15. З чого складається консолідована фінансова звітність?
16. Назвіть процедури консолідації фінансових звітів.

Тема 8. Облік короткострокових зобов'язань

Завдання 8. Методика обліку короткострокових зобов'язань.

Мета: засвоїти систему бухгалтерських записів по відображенню на рахунках короткострокової заборгованості.

Key words: *liabilities creditor, current liabilities warranty liabilities, debt ratio*

Короткий термінологічний словник:

Зобов'язання

Класифікація зобов'язань

Короткострокові (поточні) зобов'язання

Забезпечення

Утримання із заробітної плати

Завдання 8.1. Реалізовано товари вартістю \$ 1000, які оподатковуються 5% податком з продаж та 10% акцизним збором.

За наведеною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків та визначити необхідні показники.

Розв'язок:

Завдання 8.2. Компанія за тиждень нарахувала податки на заробітну плату у сумі \$ 1370, у тому числі:

- відрахування на соціальне страхування *FICA* - \$ 750;
- федеральний податок із страхування безробіття *FUTA* - \$ 80;
- відрахування до фонду зайнятості штату *SUTA* - \$ 540.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Розв'язок:

Завдання 8.3. На підставі наведених даних визначити поточну вартість суми, яка буде сплачена через два роки і дати бухгалтерське проведення, відобразити витрати за відсотками по векселю до сплати за кожний рік і показати повне погашення векселя.

01.01.20_r. компанія придбала нове устаткування вартістю \$ 20000. На його оплату компанія видала безпроцентний вексель на \$ 20000 строком на два роки. Банківська ставка відсотка за кредитом — 12 % річних.

Розв'язок:

Завдання 8.4. Обчислити позиковий процент, суму погашення векселя, дисконт, виплату за векселем. Скласти бухгалтерські проводки.

Вексель на суму \$ 6000 під 12 % річних видано на термін 110 днів, дисконтується банком ставкою 15 %, коли залишається 60 днів до закінчення терміну векселя.

Розв'язок:

Завдання 8.5. Нарахувати двотижневу оплачувану відпустку за кожні 50 тижнів роботи. Оплата відпустки складає 3 % заробітної плати працівника.

Компанія щотижня виплачує у вигляді заробітної плати \$ 380000. У звітному періоді 65% працівників одержують оплачувану відпустку. Необхідно зробити розрахунок витрат з оплати відпусток; відобразити на бухгалтерських рахунках створення резерву на оплату відпусток за тиждень та видачу з каси відповідних сум.

Розв'язок:

Завдання 8.6. Відобразити облік зобов'язань з оплати праці компанії «Атосо» .

За звітний період заробітна плата персоналу компанії склала (\$):

- заробітна плата за нормований час	45000
- заробітна плата за понаднормований час	20000
- утримана сума податку з доходу	12350
- обов'язкові утримання на соціальне страхування	4800
- утримані профспілкові внески	260

Розв'язок:

Завдання 8.7. Підприємство продає товари з гарантією, за якою покупцям відшкодовується вартість ремонту будь-яких виробничих дефектів, виявлених протягом перших трьох місяців після придбання.

Якщо б були виявлені:

- незначні дефекти в усіх проданих виробках, витрати на ремонт - \$ 100000;

- значні дефекти усіх проданих виробках, витрати на ремонт - \$ 400000.

Минулий досвід підприємства показує, що:

75% проданих товарів не матимуть дефектів;

20% - матимуть незначні дефекти;

5% - матимуть значні дефекти.

За наведеною господарською операцією необхідно розрахувати суму резерву на гарантійне обслуговування (product warranty liability).

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що є зобов'язаннями підприємства? Яка їх класифікація?
2. Які критерії визнання та оцінки зобов'язань?
3. Як відображаються в обліку короткострокові зобов'язання?
4. Як ведеться облік розрахунків з оплати праці?
5. Який порядок відображення в обліку відрахувань на соціальні потреби?

Тема 9. Облік довгострокових зобов'язань

Завдання 9. Методика обліку довгострокових зобов'язань.

Мета: засвоїти систему бухгалтерських записів по відображенню на рахунках довгострокової заборгованості.

Key words: *liabilities creditor, current liabilities warranty liabilities, debt ratio*

Короткий термінологічний словник:

Довгострокові векселі

Довгострокові зобов'язання

Довгострокові випущені облігації

Довгострокові лізингові зобов'язання

Довгострокові пенсійні зобов'язання

Завдання 9.1. Компанія «Херох» випустила і реалізувала 1000 фіксованих облігацій номінальною вартістю \$ 1000, терміном на 10 років з відсотковою ставкою 9%. Виплата відсотків 1 липня і 1 січня.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку випуск довгострокових облігацій, нарахування відсотків за облігаціями та погашення облігацій.

Розв'язок:

Завдання 9.2. На підставі наведених даних розрахувати номінальну вартість облігацій, суму дисконту по випущених облігаціях, суму періодичних платежів зі сплати відсотків по облігаціях до сплати та списання амортизації дисконту; відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операцію з випуску і погашення довгострокових зобов'язань.

Компанія «Херох» 01.01.20_{р.} випустила 1000 штук довгострокових облігацій номінальною вартістю \$ 2000 кожна терміном на 10 років; відсоткова ставка – 10 % річних. Сплата відсотків

інвесторам здійснюється два рази на рік – 30 червня і 31 грудня. При розміщенні облигацій компанією встановлена квота до ціни у розмірі 98 %.

Розв’язок:

Завдання 9.3. Компанія 01.01.2018 року взяла в кредит \$ 20000 на 2 роки і виписала вексель на суму \$ 28088.

31.12.2019 року компанія сплатила суму векселя.

За наведеною господарською операцією відобразити на рахунках обліку випуск довгострокового векселя, дисконт за векселем та погашення заборгованості за векселем.

Розв’язок:

Завдання 9.4. Працівник вийшов на пенсію зі стажем 30 років із заробітною платою за останні роки \$ 40000 за рік. Тем інфляції становить 5%.

Згідно з пенсійним планом фірми, працівники отримують право на пенсію у розмірі 1% за кожний рік праці від останньої суми заробітної плати на фірмі з урахуванням індексації інфляції.

Необхідно розрахувати суму пенсії, яку необхідно виплати працівнику за рік.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Що є довгостроковими зобов'язаннями підприємства? Яка їх оцінка?
2. Як відображаються в обліку довгострокові зобов'язання (облігації до виплати, векселі до сплати, лізингові зобов'язання)?
3. Як ведеться облік довгострокових орендних зобов'язань?
4. Яка інформація про довгострокові зобов'язання відображається у фінансовій звітності?

Тема 10. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях

Завдання 10. Методика розподілу прибутку в товариствах і корпораціях, відображення в бухгалтерському обліку формування власного капіталу господарюючих суб'єктів з різними організаційно-правовими формами бізнесу.

Мета: засвоїти методику розподілу прибутку в товариствах і корпораціях, набуття практичних навичок з відображення в бухгалтерському обліку формування власного капіталу господарюючих суб'єктів з різними організаційно-правовими формами бізнесу.

Key words: *fixed capital, return on equity, working capital, working capital, financial reporting*

Короткий термінологічний словник:

Власний капітал

Одноосібне володіння

Товариство

Корпорація

Нерозподілений прибуток

Дивіденди

Завдання 10.1. Вказати спільні та відмінні риси між основними організаційно-правовими формами підприємницької діяльності в зарубіжних країнах (табл. 15).

Таблиця 15 Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в зарубіжних країнах

Форми діяльності	Спільні риси	Відмінні риси
Одноосібне володіння		

Товариство		
Корпорація		

Завдання 10.2. Партнерство за 20_ рік отримало \$ 140000 прибутку.

В угоді зазначено, що партнери погодились:

- первісно вкласти відповідно \$ 65000 і \$ 60000;

- отримувати винагороду відповідно \$ 8000 і \$ 7000;

- отримувати відсотки на первісно вкладений капітал – по 10%.

Необхідно визначити фінансові домовленості щодо подальшого розподілу прибутків та збитків. Скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок:

Таблиця 16 Розподіл прибутку партнерства за 20_ рік

Показник	Партнер 1	Партнер 2	Всього
Розмір винагороди партнерів як компенсації послуг, наданих партнерами			
Відсотки виплат партнерам з вкладеного капіталу			
Розподіл залишкового прибутку між партнерами відповідно до встановлених пропорцій			
Всього			

Завдання 10.3. На підставі наведених даних скласти бухгалтерські проведення за операціями компанії «Electrolux».

Наприкінці року чистий прибуток компанії «Electrolux» становить \$ 345000 та реінвестовано його, тобто приєднано до нерозподіленого прибутку, а саме нараховано і сплачено дивіденди – \$ 15000, направлено на збільшення резервного капіталу – \$ 11300, направлено на збільшення статутного капіталу - \$ 20000.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. У чому полягає економічна сутність власного капіталу?
2. Як розподіляється прибуток у товариствах?
3. Як ведеться облік випуску акцій?
4. Як відображається в обліку викуп власних акцій?
5. Як ведеться облік нерозподіленого прибутку в корпораціях?
6. Який порядок відображення в обліку нарахування і сплати дивідендів?
7. Який порядок розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності?

Модуль 3. Основи методики управлінського обліку.

Тема 11. Управлінський облік в системі управління підприємством

Завдання 11. Поняття, завдання та напрями управлінського обліку в зарубіжних країнах, класифікація виробничих витрат, нормативна система обліку витрат, системи обліку витрат в країнах англосаксонської групи.

Мета: пояснити сутність управлінського обліку, розглянути основні його функції, пояснити взаємозв'язок та відмінності фінансового та управлінського обліку.

Key words: *accrued expenses, carrying costs, cost accounting, fixed costs, managerial accounting*

Короткий термінологічний словник:

Управлінський облік

Облік витрат

Бюджетування

Завдання 11.1. Встановити відповідність терміну наведеному визначенню у таблиці 17, проставивши правильну літеру.

Таблиця 17 Функції управлінського обліку

Функції управлінського обліку	Визначення
(А) Інформаційна	() Здійснює контроль за виконанням планових показників та бюджетів, досягнення тактичних та стратегічних цілей підприємства, результатів діяльності структурних підрозділів та окремих виконавців, ефективності прийнятих рішень та їх впливу на результати діяльності підприємства; дослідження поведінки витрат та встановлення причин відхилень практичних виробничих витрат від кошторисних
(Б) Комунікаційна	() Забезпечує менеджерів всіх рівнів інформацією, необхідною для ефективного планування, організації та контролю
(В) Контрольно-аналітична	() Формує інформацію, яка є засобом внутрішнього комунікаційного зв'язку між рівнями управління і структурними підрозділами
(Г) Прогнозна	() Забезпечує складання кошторисів і підготовку бюджетів на оперативному, тактичному і стратегічному рівні
(Д) Планування	() Забезпечує перспективне планування та спрямування розвитку підприємства на досягнення його стратегічних цілей

Завдання 11.2. Визначити основні відмінності між управлінським та фінансовим обліком (табл. 18).

Таблиця 18 Порівняльна характеристика управлінського та фінансового обліку

Критерії	Управлінський облік	Фінансовий облік
Основні користувачі інформації		
Ступінь регламентації		
Свобода вибору		
Базова структура		
Об'єкти обліку		
Вимірники		
Періодичність надання інформації		
Ступінь надійності інформації		
Спрямованість		
Конфіденційність інформації		

Завдання 11.3. Встановити відповідність терміну наведеному визначенню у таблиці 18, проставивши правильну літеру.

Таблиця 19 Класифікація виробничих витрат

Види витрат	Характеристика
(А) Пропорційні	() витрати, які швидко зростають у разі збільшення обсягів виробництва, значно повільніше зменшуються у разі його скорочення
(Б) Прогресивні	() витрати, які відрізняються тим, що у зв'язку із збільшенням обсягів виробництва вони зменшуються
(В) Дегресивні	() витрати, які характерні для тих випадків, коли в напрямі підвищення або зниження переглядаються оптові ціни на сировину і матеріали, комплектуючі вироби, тарифи та послуги виробничого характеру і тарифні ставки заробітної плати

(Г) Регресивні	() витрати, які збільшуються значно швидше, ніж обсяги виробництва
(Д) Стрибкоподібні	() витрати, які прямо пропорційно залежать від обсягу виробництва
(Е) Реманентні	() витрати, які зростають повільніше, ніж об'єм виробництва

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. Дайте визначення управлінського обліку.
2. Чим обумовлена поява та розвиток управлінського обліку?
3. В чому полягає завдання управлінського обліку?
4. Яка є різниця між управлінським та фінансовим обліком?
5. Які функції виконує управлінський облік?
6. З якою метою класифікуються витрати в управлінському обліку?

Тема 12. Визнання та оцінка витрат згідно з МСБО

Завдання 12. Визнання та оцінка витрат, прогресивні зарубіжні методи обліку витрат на виробництво, суть і призначення контролінгу, центри відповідальності як об'єкти бухгалтерського обліку, особливості визначення фінансових результатів та їх відображення в обліку різних країн.

Мета: Визначити сутність оцінки витрат, розглянути прогресивні зарубіжні методи обліку витрат на виробництво, суть контролінгу, центрів відповідальності, особливості визначення фінансових результатів та їх відображення в обліку різних країн.

Key words: *expenses, kaizen budgeting, manufacturing costs, operating activities, standard costing, unavoidable fixed costs, variable cost*

Завдання 12.1. Необхідно вказати, що із нижче перерахованого належить до переваг та недоліків системи «стандарт-кост».

Обрати правильну відповідь, помітивши її значком „+“

Таблиця 20 Основні переваги та недоліки системи «стандарт-кост»

Характерні риси	Переваги	Недоліки
Не регламентовано законом і немає єдиної методики розрахунку стандартів і ведення облікових реєстрів		
Можливість завчасно визначати суму очікуваних витрат на виробництво та реалізацію виробу, розраховувати собівартість одиниці виробу для визначення цін, скласти Звіт про		

доходи		
Можна використовувати для оцінки виконання встановленого завдання тільки тоді, коли стандарти реальні, досяжні та добре керовані		
Постійне отримання керівництвом фірм свіжої інформації про розміри відхилення від нормативів і причини, що призвело до цього		
Полегшує канцелярські роботи, але не кожна господарську операцію документують і вартість її не визначають		
Виключається можливість повторного обчислення виробничих витрат за операціями та замовленнями		

Завдання 12.2. Необхідно вказати, що із нижче перерахованого належить до переваг та недоліків системи «директ-костинг».

Обрати правильну відповідь, помітивши її значком „+“

Таблиця 21 **Основні переваги та недоліки системи «директ-костинг»**

Характерні риси	Переваги	Недоліки
Система складна та дорога		
Собівартість, обсяги виробництва і прибуток, які завжди можна отримати з періодичної звітності		
Прибуток за певний період не змінюється під впливом постійних накладних витрат із зміною залишків товаро-матеріальних цінностей		
Характер і мета управлінського та фінансового обліку настільки різні, що об'єднувати їх недоцільно		
Звіт про витрати		

виробництва і доходи більшою мірою відповідають інтересам керівництва фірми		
Більшість напівзмінних витрат розподіляються з великою неточністю, що відбивається на результатах розподілу		

Завдання 12.3. На підставі наведених даних, обчислити скільки спортивних костюмів потрібно продати, щоб не мати збитків та отримати прибуток 1600 дол., якщо ціна придбання одного костюма – 170 дол., ціна продажу – 270 дол., оренда приміщення – 60020 дол. За умови, що магазин окупить лише свої витрати.

Розв'язок:

Завдання 12.4. На підставі наведених даних, обчислити скільки іграшок необхідно продати директорові, щоб отримати прибуток 400 дол. за таких умов: ціна однієї придбаної іграшки - 50 дол., ціна продажу - 90 дол. (тобто прибуток з однієї іграшки – 40 дол.), оренда приміщення магазину – 20000 дол.

Непродані іграшки будуть повернуті постачальнику.

Розв'язок:

Питання для самостійного опрацювання теми:

1. У чому суть системи «стандарт-кост» у процесі обліку витрат на виробництво?
2. Вкажіть переваги та недоліки системи «стандарт-кост».
3. Як ведеться облік виробничих витрат за системою «директ-костинг»?
4. Вкажіть переваги та недоліки системи «директ-костинг»
5. Розкрийте сутність і призначення контролінгу.
6. В чому полягає сутність центрів відповідальності на підприємствах зарубіжних країн?
7. Який порядок формування та відображення в обліку фінансових результатів діяльності підприємства у різних країнах?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник. Львів : «Магнолія - 2006», 2009. 744 с.
2. Губачова О.М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2012. 400 с.
3. Литвин Н. Б. Облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник. К. : Атіка, 2007. 208 с.
4. Лучко М. Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник. К. : Знання, 2006. 311 с.
5. Онищенко В.О., Бондар М.І., Дубовая В.В. Облік у зарубіжних країнах : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 576 с.
6. Онiщенко В.О. Облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 570 с.

Навчально-методичне видання

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

для практичних занять здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання

Укладачі: **Дубініна** Марина Вікторівна
Потривасєва Наталя Володимирівна
Сирцева Світлана Володимирівна
Пісоченко Тетяна Сергіївна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. ____
Тираж ____ прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.